

Mat

Chapter 11

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσω τοῖς
Lan kedadosan nalika sasampunipun-rampung - Gusti-Yésus ndhawuhi -
[G2532](#) [G1096](#) [G3753](#) [G5055](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1299](#) [G3588](#)
- δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ
kalih-welas siswa Panjenenganipun, pindhah saking-ngriku - mucal lan
[G1427](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3327](#) [G1564](#) [G3588](#) [G1321](#) [G2532](#)
- κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.
nggelaraken wonten-ing - kutha-kutha piyambakipun-sedaya.
[G2784](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4172](#) [G0846](#)

Sawise Gusti Yesus mungkasi piwelingé marang sakabat-sakabate rolas, banjur tedhak saka ing kono, bakal memulang lan nggelarake Injil ana ing kutha-kuthane.

- 2 Ὅδε Ἰωάννης, ἀκούσας ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τὰ
Ingkang-nanging Yohanes, sasampunipun-mireng wonten-ing - penjara -
[G3588](#) [G1161](#) [G2491](#) [G0191](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1201](#) [G3588](#)
- ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
pakaryan - Sang-Kristus, ngutus lumantar - para-siswa piyambakipun,
[G2041](#) [G3588](#) [G5547](#) [G3992](#) [G1223](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#)

Kacarita ana ing pakunjaran Nabi Yokanan midhanget pawarta bab pakaryane Gusti Yesus,

- 3 εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ
ngandika dhumateng-Panjenenganipun, Panjenenganipun punapa ingkang-badhé-rawuh, utawi
[G3004](#) [G0846](#) [G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2064](#) [G2228](#)
- ἕτερον προσδοκῶμεν?
sanès kula-sedaya-badhé-ngentosí?
[G2087](#) [G4328](#)

banjur ngutus sakabate ndikakake munjuk marang Panjenengane mangkene: "Punapa Paduka punika ingkang pinasthi rawuh, punapa kawula sami kedah ngentosí sanesipun?"

- 4 καὶ ἀποκριθεὶς, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
lan sasampunipun-mangsuli, - Gusti-Yésus ngandika dhumateng-piyambakipun-sedaya,
[G2532](#) [G0611](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G0846](#)
- Πορευθέντες, ἀπαγγείλατε Ἰωάννη ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε:
Tindaka, wartakna dhateng-Yohanes menapa panjenengan-mireng lan mirsani:
[G4198](#) [G0518](#) [G2491](#) [G3739](#) [G0191](#) [G2532](#) [G0991](#)

Gusti Yesus paring wangsulán, pangandikane: "Wis, padha mundhura, wartakna marang Yokanan apa kang kokrungu lan kokdeleng:

- 5 τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ
 tiyang-wuta sami-saged-ningali, lan tiyang-pincang sami-lumampah, tiyang-kusta
[G5185](#) [G0308](#) [G2532](#) [G5560](#) [G4043](#) [G3015](#)
- καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, καὶ νεκροὶ ἐγείρονται,
 sami-kasucekaken, lan tiyang-budheg sami-mireng, lan tiyang-pejah sami-kawungokaen,
[G2511](#) [G2532](#) [G2974](#) [G0191](#) [G2532](#) [G3498](#) [G1453](#)
- καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.
 lan tiyang-mlarat sami-dipun-Injili.
[G2532](#) [G4434](#) [G2097](#)

wong picak padha ndeleng, wong lumpuh padha lumaku, wong lara budhugen padha kabirat najise, wong budheg padha krungu, wong mati padha katangekake lan wong mlarat padha kawartanan kabar kabungahan.

- 6 καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῆ ἐν ἐμοί.
 lan rahayu punika sinten menawi mboten kesandung wonten-ing Aku.
[G2532](#) [G3107](#) [G1510](#) [G3739](#) [G1437](#) [G3361](#) [G4624](#) [G1722](#) [G1473](#)

Rahayu wong kang ora nganti kacuwan bab Aku.”

- 7 Τούτων δὲ πορευομένων, ἦρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς
 Tiyang-punika nanging nalika-tindak, miwiti - Gusti-Yésus ngandika dhateng-
[G3778](#) [G1161](#) [G4198](#) [G0756](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G3588](#)
- ὄχλους περὶ Ἰωάννου, Τί ἐξήλατε εἰς τὴν ἔρημον
 tiyang-kathah bab Yohanes, Menapa panjenengan-medal dhateng - ara-ara-samun
[G3793](#) [G4012](#) [G2491](#) [G5101](#) [G1831](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2048](#)
- θεάσασθαι? κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον?
 mirsani? Glagah dening angin ingkang-obah?
[G2300](#) [G2563](#) [G5259](#) [G0417](#) [G4531](#)

Saundure para utusan mau, Gusti Yesus banjur medhar pangandika marang wong akeh iku bab Nabi Yokanan mangkene: “Nalika kowe padha menyang ara-ara-samun kae arep ndeleng apa? Arep ndeleng glagah sing mobat-mabit kena angin?”

- 8 ἀλλὰ τί ἐξήλατε ἰδεῖν? ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς
 nanging menapa panjenengan-medal mirsani? Tiyang ngagem klambi-alus
[G0235](#) [G5101](#) [G1831](#) [G3708](#) [G0444](#) [G1722](#) [G3120](#)
- ἠμφιεσμένον? ἰδοὺ, οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες, ἐν τοῖς οἴκοις
 ingkang-ngagem? Lah, ingkang- - klambi-alus ngagem, wonten-ing - dalem
[G0294](#) [G3708](#) [G3588](#) [G3588](#) [G3120](#) [G5409](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3624](#)
- τῶν βασιλέων «εἰσίν».
 - para-raja punika.
[G3588](#) [G0935](#) [G1510](#)

Utawa arep apa kowe mrana? Arep ndeleng wong kang nganggo sandhangan kang sarwa alus? Wong kang manganggo sarwa alus iku kang ana ing kraton.

- 9 ἀλλὰ τί ἐξήλατε-- προφήτην ἰδεῖν? ναί, λέγω
 nanging menapa panjenengan-medal nabi mirsani? Inggih, Aku-ngandika
[G0235](#) [G5101](#) [G1831](#) [G4396](#) [G3708](#) [G3483](#) [G3004](#)
- ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου.
 dhumateng-panjenengan, lan langkung-ageng tinimbang-nabi.
[G4771](#) [G2532](#) [G4053](#) [G4396](#)

Dadi arep apa kowe mrana? Arep ndeleng nabi? Iya, bener, lan Aku pitutur marang kowe, malah kang ngungkuli nabi.

- 10 οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται, Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν
 punika inggih-punika bab sinten kaserat, Lah, Aku ngutus - utusan
[G3778](#) [G1510](#) [G4012](#) [G3739](#) [G1125](#) [G3708](#) [G1473](#) [G0649](#) [G3588](#) [G0032](#)
- μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν
 Kula saderengipun pasuryan Panjenengan, ingkang badhé-nyamektakaken - margi
[G1473](#) [G4253](#) [G4383](#) [G4771](#) [G3739](#) [G2680](#) [G3588](#) [G3598](#)
- σου ἔμπροσθέν σου.
 Panjenengan wonten-ing-ngajeng Panjenengan.
[G4771](#) [G1715](#) [G4771](#)

| Awit iya iku kang kapratelakake ing Kitab mangkene: Lah, ingsun ngutus malaekatingSun lumaku ndhisiki Sira, arep nyawisake dalanira ana ing ngarepira.

- 11 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγγήγερται ἐν
 saestu Aku-ngandika dhumateng-panjenengan, mboten-wonten kawungokaen antawis
[G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3756](#) [G1453](#) [G1722](#)
- γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.
 miyos-saking tiyang-èstri ingkang-langkung-ageng tinimbang-Yohanes ingkang- Pembaptis.
[G1084](#) [G1135](#) [G3173](#) [G2491](#) [G3588](#) [G0910](#)
- ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν,
 ingkang- nanging langkung-alit wonten-ing - Kratoning - Swarga,
[G3588](#) [G1161](#) [G3398](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#)
- μείζων αὐτοῦ ἐστίν.
 langkung-ageng tinimbang-piyambakipun punika.
[G3173](#) [G0846](#) [G1510](#)

| Satemene Aku pitutur marang kowe: Ing antarane wong-wong kang lair saka wong wadon, ora ana kang madeg ngungkuli Yokanan Pambaptis, ewasamono wong kang cilik dhewe ana ing Kratoning Swarga, iku ngluwihi Yokanan Pambaptis.

- 12 ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι,
 saking nanging - dinten-dinten Yohanes ingkang- Pembaptis ngantos samenika,
[G0575](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2250](#) [G2491](#) [G3588](#) [G0910](#) [G2193](#) [G0737](#)
- ἢ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν.
 - Kratoning - Swarga dipun-paksa, lan tiyang-maksa ngangger punika.
[G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#) [G0971](#) [G2532](#) [G0973](#) [G0726](#) [G0846](#)

| Sabab wiwit nalika Yokana Pambaptis tumapak ing gawe nganti saprene, Kratoning Swarga iku karuda-peksa lan wong kang ngruda-peksa iku mbudidaya arep nguwasani.

- 13 πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου
 sadaya amargi - para-nabi lan - angger-angger ngantos Yohanes
[G3956](#) [G1063](#) [G3588](#) [G4396](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3551](#) [G2193](#) [G2491](#)
- ἐπροφήτευσαν.
 sampun-medhar-wangsit.
[G4395](#)

| Sabab sakabehing nabi lan kitab Toret iku padha memeca nganti tumekaning Nabi Yokanan.

- 14 καὶ εἰ θέλετε δεῖξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἡλίας ὁ
 lan menawi panjenengan-kepengin nampi, piyambakipun punika Éliya ingkang-
[G2532](#) [G1487](#) [G2309](#) [G1209](#) [G0846](#) [G1510](#) [G2243](#) [G3588](#)
- μέλλων ἔρχεσθαι.
 badhé rawuh.
[G3195](#) [G2064](#)

| Sarta, manawa kowe padha gelem nganggep mangkono, iya dheweke iku Elia kang bakal teka.

- 15 ὁ ἔχων ὦτα, ἀκουέτω.
ingkang- gadhah kuping, mirengna.
[G3588](#) [G2192](#) [G3775](#) [G0191](#)

| Sing sapa duwe kuping, ngrungokna.

- 16 Τίτι γενεάν ταύτην? ὁμοία ἐστίν
Kaliyan-menapa nanging Aku-badhé-ngibarataken – turun punika? Sami punika
[G5101](#) [G1161](#) [G3666](#) [G3588](#) [G1074](#) [G3778](#) [G3664](#) [G1510](#)
- παιδίους καθημένους ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ἃ προσφωνοῦντα
kaliyan-para-laré ingkang-lenggah wonten-ing – pasar, ingkang nyeru
[G3813](#) [G2521](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0058](#) [G3739](#) [G4377](#)
- τοῖς ἑτέροις,
– sanès,
[G3588](#) [G2087](#)

| Dakupamakake apa golongan iki? Upamane kaya bocah-bocah kang lelunguhan ana ing pasar, celuk-celuk kancane mangkene:

- 17 λέγουσιν, ἠὴλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ
ngandika, Kula-sedaya-sampun-nyuling dhumateng-panjenengan, lan mboten
[G3004](#) [G0832](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3756](#)
- ᾠρχήσασθε; ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ
panjenengan-sami-beksa; kula-sedaya-sampun-sesambat, lan mboten
[G3738](#) [G2354](#) [G2532](#) [G3756](#)
- ἐκόψασθε.
panjenengan-sami-nangis.
[G2875](#)

| Aku wis ngunekake suling, kowe kok ora padha njoged. Aku wis padha ngidungake kidung pangadhuh, nanging kowe ora padha tangisan.

- 18 ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσιν,
rawuh amargi Yohanes mboten nedha lan-mboten ngunjuk, lan tiyang-ngandika,
[G2064](#) [G1063](#) [G2491](#) [G3383](#) [G2068](#) [G3383](#) [G4095](#) [G2532](#) [G3004](#)
- Δαιμόνιον ἔχει!
Dhemit kagungan!
[G1140](#) [G2192](#)

| Sarehning Yokanan tekane ora mangan ora ngombe, banjur diarani wong kepanjangan setan.

- 19 ἦλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν,
rawuh – Putraning – Manungsa nedha lan ngunjuk, lan tiyang-ngandika,
[G2064](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G2068](#) [G2532](#) [G4095](#) [G2532](#) [G3004](#)
- Ἰδοῦ, ἄνθρωπος, φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἀμαρτωλῶν!
Lah, tiyang, dholog lan juru-mabok, para-juru-pajeg mitra lan tiyang-dosa!
[G3708](#) [G0444](#) [G5314](#) [G2532](#) [G3630](#) [G5057](#) [G5384](#) [G2532](#) [G0268](#)
- καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῆς.
Lan kabeneraken – kawicaksanan saking – pakaryan piyambakipun.
[G2532](#) [G1344](#) [G3588](#) [G4678](#) [G0575](#) [G3588](#) [G2041](#) [G0846](#)

| Tekane Putraning Manungsa nganggo mangan lan ngombe, kok unine wong: Delengen kuwi, wong grangsangan lan seneng ngombe anggur, kancane para juru-mupu-beya lan wong dosa. Nanging kawicaksananing Pangeran iku anggong kabenerake marga saka pandamele.”

20 Τότε ἤρξατο ὄνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ
 Lajeng miwiti nyaru - kutha-kutha wonten-pundi ingkang kedadosan -
[G5119](#) [G0756](#) [G3679](#) [G3588](#) [G4172](#) [G1722](#) [G3739](#) [G1096](#) [G3588](#)
 πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν.
 paling-kathah mukjijat Panjenenganipun, amargi mboten sami-mratobat.
[G4118](#) [G1411](#) [G0846](#) [G3754](#) [G3756](#) [G3340](#)

| Sawise mangkono Gusti Yesus banjur wiwit nenetah marang kutha-kutha kang ora mratobat, sanadyan Gusti anggongone nindakake mukjijat kang akeh dhewe ana ing kono:

21 Οὐαί σοι, Χοραζὶν! οὐαί σοι, Βηθσαιῶνά! ὅτι εἰ
 Cilaka panjenengan, Khorazin! cilaka panjenengan, Bètsaida! amargi menawi
[G3759](#) [G4771](#) [G5523](#) [G3759](#) [G4771](#) [G0966](#) [G3754](#) [G1487](#)
 ἐν Τύρω καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι
 wonten-ing Tirus lan Sidon kedadosan - mukjijat - ingkang-kedadosan
[G1722](#) [G5184](#) [G2532](#) [G4605](#) [G1096](#) [G3588](#) [G1411](#) [G3588](#) [G1096](#)
 ἐν ὑμῖν, πάλαι ἄν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῶ, μετενόησαν.
 wonten-ing panjenengan, rumiyin mesthi ngagem karung lan awu, sami-mratobat.
[G1722](#) [G4771](#) [G3819](#) [G0302](#) [G1722](#) [G4526](#) [G2532](#) [G4700](#) [G3340](#)

| "Bilai kowe Khorazin, bilai kowe Betsaida, sabab manawa ing Tirus lan ing Sidon iya kalakon ana mukjijat-mukjijat kaya kang wus kalakon ana ing tengah-tengahmu, mesthi wis biyen-biyen anggongone mratobat lan manganggo bagor sarta awu.

22 πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρω καὶ Σιδῶνι, ἀνεκτότερον
 nanging Aku-ngandika dhumateng-panjenengan, Tirus lan Sidon, langkung-èntheng
[G4133](#) [G3004](#) [G4771](#) [G5184](#) [G2532](#) [G4605](#) [G0414](#)
 ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἣ ὑμῖν.
 badhé-dados wonten-ing dinten pangadilan, tinimbang panjenengan.
[G1510](#) [G1722](#) [G2250](#) [G2920](#) [G2228](#) [G4771](#)

| Nanging Aku pitutur marang kowe: Besuk ing dina pangadilan kang kasangga dening Tirus lan Sidon bakal luwih entheng tinimbang kowe.

23 καὶ σύ, Καφαρναοὺμ, μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ,
 lan panjenengan, Kapèrnaum, punapa ngantos Swarga badhé-dipun-inggahaken,
[G2532](#) [G4771](#) [G2584](#) [G3361](#) [G2193](#) [G3772](#) [G5312](#)
 ἕως ἄδου καταβήσῃ! ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις
 ngantos neraka badhé-dipun-andhapaken! amargi menawi wonten-ing Sodom
[G2193](#) [G0086](#) [G2597](#) [G3754](#) [G1487](#) [G1722](#) [G4670](#)
 ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί,
 kedadosan - mukjijat - ingkang-kedadosan wonten-ing panjenengan,
[G1096](#) [G3588](#) [G1411](#) [G3588](#) [G1096](#) [G1722](#) [G4771](#)
 ἔμεινεν ἄν μέχρι τῆς σήμερον.
 taksih-wonten mesthi ngantos - dinten-punika.
[G3306](#) [G0302](#) [G3360](#) [G3588](#) [G4594](#)

| Apadene kowe Kapernaum, apa kowe bakal kaluhurake nganti sundhul ing langit? Ora, kowe bakal kacemplungake ing teleng palimenganing pati. Sabab manawa ing Sodom kalakon ana mukjijat-mukjijat sing tumindhak ana ing tengah-tengahmu, kutha iku mesthi lestari tekan saprene.

- 24 πλὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι γῆ Σοδόμων ἀνεκτότερον
 nanging Aku-ngandika dhumateng-panjenengan, bilih bumi Sodom langkung-èntheng
[G4133](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G1093](#) [G4670](#) [G0414](#)
- ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἣ σοί.
 badhé-dados wonten-ing dinten pangadilan tinimbang panjenengan.
[G1510](#) [G1722](#) [G2250](#) [G2920](#) [G2228](#) [G4771](#)

Nanging Aku pitutur marang kowe: Besuk ing dina pangadilan kang kasangga dening tanah Sodom bakal luwih entheng katimbang karo kowe."

- 25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν,
 Wonten-ing punika - wekdal sasampunipun-mangsuli, - Gusti-Yésus ngandika,
[G1722](#) [G1565](#) [G3588](#) [G2540](#) [G0611](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#)
- Ἐξομολογοῦμαί σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς
 Kula-saos-sokur dhumateng-Panjenengan, Rama, Gusti - Swarga lan -
[G1843](#) [G4771](#) [G3962](#) [G2962](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2532](#) [G3588](#)
- γῆς, ὅτι ἔκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ
 bumi, amargi Panjenengan-sampun-ndhelikaken punika saking tiyang-wicaksana lan
[G1093](#) [G3754](#) [G2928](#) [G3778](#) [G0575](#) [G4680](#) [G2532](#)
- συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις.
 tiyang-pinter, lan Panjenengan-sampun-medharaken punika dhateng-bayi.
[G4908](#) [G2532](#) [G0601](#) [G0846](#) [G3516](#)

Ing wektu iku Gusti Yesus munjuk: "Dhuh, Rama, Pangeraning swarga lan bumi, kawula ngaturaken genging panuwun, dene bab punika sadaya Paduka damel wados tumrap tiyang wicaksana saha tiyang wasis, nanging Paduka lairaken dhateng lare-lare.

- 26 ναί, ὁ Πατήρ, ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν
 inggih, - Rama, amargi makaten karsa dados wonten-ing-ngajeng
[G3483](#) [G3588](#) [G3962](#) [G3754](#) [G3779](#) [G2107](#) [G1096](#) [G1715](#)
- σου.
 Panjenengan.
[G4771](#)

Inggih, Rama, pancen makaten karsa Paduka.

- 27 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρός μου. καὶ
 Sadaya dhumateng-Kula dipun-pasrahaken dening - Rama Kula. Lan
[G3956](#) [G1473](#) [G3860](#) [G5259](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G2532](#)
- οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν Υἱὸν, εἰ μὴ ὁ Πατήρ;
 mboten-wonten-tiyang tepang - Putra, kejawi namung - Rama;
[G3762](#) [G1921](#) [G3588](#) [G5207](#) [G1487](#) [G3361](#) [G3588](#) [G3962](#)
- οὐδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ Υἱός,
 lan-ugi-mboten - Rama sinten-sinten tepang, kejawi namung - Putra,
[G3761](#) [G3588](#) [G3962](#) [G5100](#) [G1921](#) [G1487](#) [G3361](#) [G3588](#) [G5207](#)
- καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψει.
 lan sinten menawi kepengin - Putra medharaken.
[G2532](#) [G3739](#) [G1437](#) [G1014](#) [G3588](#) [G5207](#) [G0601](#)

Samubarang kabeh wus kapasrahake marang Aku dening Ramaku, lan ora ana wong kang sumurup marang Sang Putra, aliya Sang Rama, lan ora ana wong kang sumurup marang Sang Rama, aliya Sang Putra lan wong kang wus jinatenan saka karsane Sang Putra.

28 Δεῦτε πρὸς με, πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ
 Sumangga dhateng Kula, sadaya ingkang- sayah lan kabot-tanggal, lan-Aku
[G1205](#) [G4314](#) [G1473](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2872](#) [G2532](#) [G5412](#) [G2504](#)

ἀναπαύσω ὑμᾶς.
 badhé-maringi-katis panjenengan.
[G0373](#) [G4771](#)

| He, para wong kang kesayahan lan kamomotan, padha mrenea, Aku bakal gawe ayemmu.

29 ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ’ ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ’ ἐμοῦ,
 rikula - pasangan Kula wonten-ing panjenengan, lan sinaonipun saking Aku,
[G0142](#) [G3588](#) [G2218](#) [G1473](#) [G1909](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3129](#) [G0575](#) [G1473](#)

ὅτι πραῦς εἶμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ; καὶ
 amargi sareh Aku-punika lan andhap-asor - wonten-ing-manah; lan
[G3754](#) [G4239](#) [G1510](#) [G2532](#) [G5011](#) [G3588](#) [G2588](#) [G2532](#)

εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.
 panjenengan-badhé-manggih katisan - jiwa panjenengan.
[G2147](#) [G0372](#) [G3588](#) [G5590](#) [G4771](#)

| PasanganKU padha tampanana ing pundhakmu lan padha nggegurua marang Aku, awit Aku iki alus lembah ing budi, temahan kowe bakal padha oleh ayeming nyawamu.

30 ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς, καὶ τὸ φορτίον μου ἕλαφρόν ἐστιν.
 - amargi pasangan Kula gampang, lan - momotan Kula èntheng punika.
[G3588](#) [G1063](#) [G2218](#) [G1473](#) [G5543](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5413](#) [G1473](#) [G1645](#) [G1510](#)

| Amarga pasanganKu iku kapenak lan momotanKu iku entheng.”